

● الفکوک فی مستندات حکم الفصوص / عرفان و تصوف / عربی

al-fukūk fi mustanādāt-i ḥukm-il fuṣūṣ

صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷ - ۶۷۳ قمری

sadr-od-dīn qūnīyavī, mohammad ebn-e eshāq (1211 - 1275)

وابسته به: فصوص الحکم = الفصوص؛ ابن عربی، محمد بن علی (۵۶۰-۶۳۸)

گزارشی است بر کار استادش در ۲۷ «فک».

آغاز: الحمد لله الذی اطلع من مشارق غیبه الاخفی شمس انوار الباهرة و اخشع لهیته الابهی ارواحه ... و بعد، فان کتاب فصوص الحکم من انفس مختصرات ... محیی الدین ... بن العربی انجام: التي حقق بها علی الكل و التمام. حسبنا الله ذوالجلال و الاکرام. و صل الله علی اکمل الخلاق و آله العظام.

چاپ: در کنار شرح منازل السائرین به سال ۱۳۱۵، ص ۱۸۳-۳۰۰ با تصحیح و ترجمه محمد خواجوی، تهران، انتشارات مولی، ۱۳۷۱ ش

۱. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۸/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله ریاضی، تا: قرن ۱۴؛ ۵۷ گ (۳۰-۸۶)، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵ سم [ف: ۵-۲۲۰]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۵۷/۲-عکسی

اصل نسخه: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۲-۲۰۷]

۲. تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۶۵۲۱/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد علی کرمانشاهی، تا: ۱۳۰۶ق، جا: تهران مدرسه سپهسالار؛ جلد: تیماج، ۹۰ گ (۲-۹۱) [ف: ۵-۳۷۹]

۳. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۶۰/۲

خط: نسخ خوش، بی کا، بی تا؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج مذهب، ۴۳ گ (۱۷-۵۹ پ)، ۲۷ سطر (۷/۵×۱۶/۵)، اندازه:

۱۲×۲۲ سم [ف: ۳-۴۷۸]

۴. تهران؛ مروی؛ شماره نسخه: ۷۱۵/۹

آغاز: برابر

بی کا، بی تا؛ قطع: خشتی [ف: ۳۰۰-]

به الفلاح < شرح مراح الارواح

● فلاح الإیمان و زناد الأئمة / مواظ / فارسی

falah-ul imān wa zanād-ul a'šjān

حسینی اردکانی، حسن بن حسین، ۱۲۸۱-۱۳۳۸ قمری hoseynī ārdakānī, hasan ebn-e hoseyn (1865 - 1920)

این گفتار درباره فکر و تفکر است همراه با قصیده‌ای از ناصر خسرو که ضمن بیان اینکه آدمی بهترین مخلوقات است، تطبیق علامات آفاق با دلالت آیات انفس کرده است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶/۴ ط

آغاز: فی فکر و التفکر قال الله تعالی فاعتبروا یا اولی الابصار بدانکه فکر در لغت بمعنی اندیشه و تأمل کردنست ... قصیده الا ای زاده گردون الا ای زنده ارکان؛ انجام: بصورت یوسف مصری چرایی بسته در زندان.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج، ۳ ص (۵۶-۵۸)، اندازه: ۱۷×۳۰ سم [ف: ۲۴/۳-۷۵]

● الفکوک فی شرح الشکوک / نحو / عربی

al-fukūk fi š.-i-š šukūk

جاربردی، ابراهیم بن احمد، - ۷۶۰ قمری

jārbardī, ebrāhīm ebn-e ahmad (- 1359)

جاربردی، کتابی دارد به نام «شکوک علی الحاجبیه» که در آن سؤالاتی بر «الشافیه» ابن حاجب وارد نموده و سپس خود جواب داده است. بعد از وی فرزندش ابراهیم، کتاب پدرش را شرح نموده که کتاب حاضر می‌باشد. تألیف آن در سرزمین «گاوباری» در حالی که کتابی همراه مؤلف نبوده صورت گرفته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۳۱

آغاز: فان العلم کلها لایختفی فخامتها و لایحتی جلالها و نباهتها سیما النحو فانه من الشرف من ذروة السنام ... و سمیته بکتاب الفکوک فی شرح الشکوک، و جعلته المصعد الی هذا الجناب و الله الملهم للصواب قال روح الله روحه الکلمة الی آخره ان قیل اللام للجنس و التاء للوحدة و هو محال هذه ایرادات خمسة علی الکلمة وحدها ثلث منها من حیث اللفظ و اثنان منها من حیث المعنی و ذکر أولاً و رتب علیها الباقین الایراد الأول أن اللام لکونها للجنس اذ لا معهود. فتعین الحمل علی دلته علی الکثرة؛ انجام: فان اطلاقه علی بطریق المجاز و التعریف لیس من هذا الوجه بل اذا دخل اختل لأنه لیس منه حقیقة و الله محق الحق بتحقیقه و هادی الخلق بتوفیقه و الحمد لله حق حتمه و الصلوة علی من لانی بعده و علی آله الاطهار و صحبه الأخیار.

خط: نسخ، کا: عبدالله بن اسعد بن جعفر، تا: احتمالاً قرن ۹؛ جلد: تیماج، ۱۲۷ گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸×۱۱/۵ سم [ف: ۲۵-۳۹]

به الفکوک فی شرح الفصوص < الفکوک فی مستندات حکم الفصوص

● الفصوص / عرفان و تصوف / عربی

al-fuşûş

صدرالدین قونیوی، محمد بن اسحاق، ۶۰۷-۶۷۳ قمری
sadr-od-dīn qūniyavī, mohammad ebn-e eshāq (1211 -
1275)

چاپ: ایران، طبع مع: شرح منازل السائرین للهروری، ۱۳۱۵ق.

تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۸/۱

خط: نستعلیق، کا: میرزا عبدالله ریاضی، تا: قرن ۱۶؛ ۲۱ گنگ (پ۹)-
۲۹ (پ۱)، ۱۷ سطر (۸×۱۵)، اندازه: ۱۷×۲۱/۵سم [ف: - ۲۲۰]

● فصوص / آداب و سنن / فارسی

fosûs

شریف، محمد کاظم بن محمد فاضل، ق ۱۲ قمری
Šarīf, mohammad kāzem ebn-e mohammad fāzel (-
18c)

اهداء به: شاه سلطان حسین صفوی

در خواص و فضیلت و شرافت انواع سنگ‌ها، به جهت آنکه
انگشتر بر دست راست کردن متحتم است و مردم آگاهی
چندانی از خصوصیات آن ندارند نام کتاب را فصوص (=)
نگین‌ها) انتخاب کرده؛ در «مقدمه» و هشت «فص» و یک
«خاتمه»: مقدمه؛ در فضیلت تختم و ذکر فصوص منصوصه؛ فص
۱. افضلیت تختم به یمین و تعیین انگشتر انگشتری و آداب
تختم؛ ۲. بیان آنچه انگشتر را از آن باید ساخت، و استحباب نقره
و حرمت طلا و کرامت باقی فلزات؛ ۳. شرافت نگین عقیق و
ذکر خواص و الوان آن؛ ۴. فضیلت فیروزه و نقش مخصوص
آن؛ ۵. فضیلت در نجف که ارزان بهای گران قدر است؛ ۶.
فضیلت جزع یمانی و یاقوت و ذکر نقش یاقوت؛ ۷. فضیلت
زمرد و زبرجد و بلور و فوائد آنها؛ ۸. خواص حلید صینی و
کیفیت تختم به آن و تخفیف استحباب و کرامت آن و ذکر
نقش مخصوص آن؛ خاتمه: در نقش خواتیم انبیا و ائمه هدی و
آنچه بطریق عموم بر نگین انگشتر باید نقش نمود و فوائد آن.
این رساله به برادرش محمد کاظم بن محمد فاضل مشهدی نیز
نسبت داده شده است.

چاپ: تهران، ۱۳۸۴ش، به اهتمام امیر حسین ذاکر زاده

آغاز: بسمله. حمدله ... فص خاتم انگشتر شهادت و ختم
مکتوب فریضه عبادت حمد مالک الملکی است
انجام: و آن حضرت نیز ختم فرموده نحن نختم الکلام و
نحمدالله علی الاتمام و الاختتام ... التحیته و السلام

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۳۶۳

آغاز: ... و ید بیضای موسی اگر دامن ولای او نمی گرفت رعب
نعبان عصا دست اعجازش را بر چوب عجز می‌بست؛ انجام: آیا

این که باشد پس چون این معنی بخیال من گذشت آن حضرت
(ع)

خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۲ یا ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد:
چرم مذهب، ۶۶ گنگ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱/۷×۱۸/۳سم [ف: ۴۳-۴۸]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۱۷۷

آغاز و انجام: برابر

خط: شکسته نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ اهدایی: رهبری، بهمن
۱۳۸۳؛ جلد: تیماج، ۶۹ گنگ، ۱۳ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۴سم [اهدائی

رهبر: ۲ اخبار ۲ - ۵۴۱]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۲۹۶۲

خط: نستعلیق تحریری، کا: اکرام حسین (اهل قنوج)، تا: ۱۲۵۴ق،
جا: لیکبوره، به جهت استادش سید محمدباقر؛ اهدایی: رهبری،

بهمن ۱۳۸۴؛ جلد: مقوا، ۷۵ گنگ، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۳×۱۴سم
[اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۲ - ۵۴۲]

● فصوص الحکم = الفصوص / عرفان و تصوف / عربی

fuşûş-ul hīukam = al-fuşûş

ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ قمری
ebn-e 'arabī, mohammad ebn-e 'alī (1166 - 1241)

او در مقدمه این کتاب نگاشته در دهه آخر ماه رمضان ۶۲۷ق در
شهر دمشق در عالم رؤیا شرفیاب محضر رسول اکرم (ص)
گردیده در حالتی که دست این بزرگوار کتابی بوده و خطاب به
شیخ نموده و فرموده «هذا کتاب فصوص الحکم خذہ و اخرج به
الی الناس ینتفعون به». از این پس در مقام تألیف این کتاب
شریف برآمده است. ابن عربی، نصی از قرآن یا حدیث را اخذ
و آن را به طریق خاص عرفانی خود در ۲۷ «فص» تأویل نموده
است. مباحث هر فص از فصوص کتاب مستند است به دسته‌ای
از آیات قرآنی و احادیث نبوی که متصل به کلمه خاص همان
نبی بوده و حکمت آن فص بدان نسبت داده شده است. ابن
عربی با در نظر داشتن قصص پیامبران الهی، آن‌چنان که در قرآن
وارد شده - و مطابق با شناخت جمهور مسلمین - در محدوده
هر قصه، بر بیان نقش خاصی که هر پیامبر متعهد به قیام آن بوده
تمثل جسته است. بدین ترتیب، انبیاء الهی مطابق با تصویرشان
در فصوص، نمونه‌ها و صورت‌هایی از انسان کامل هستند؛ و هر
کدام از آن انبیا، گویای شناخت و معرفتی بوده که خاص آن
پیامبر است. به عنوان مثال، آدم (ع) معنی خلافت انسانی و
منزلت و جایگاه انسان در ارتباط با خداوند و عالم را تفسیر و
تبیین می‌نماید. ایوب (ع) نقش انسانی را به عهده دارد که
خداوند او را به عذاب حجاب - نه عذاب بدن - مبتلا ساخته و
او تلاش می‌کند تا راهی به جهت زائل نمودن درد حجاب از
نفس خود بیابد و به گوارایی شراب معرفت ناب حق برسد. داود
و سلیمان (ع) مظهر دو نوع از خلافت می‌باشند: خلافت ظاهری،
که همان خلافت ملک است و علم ظاهر را به دنبال دارد؛ و

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ بیست و چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۳۹
آغاز: برابر؛ انجام: و قد کتبت تعلیقه ایضا علی رساله الکبری
للسید الشریف مسماة باغلاط الکبری ذکرت فیها ازید من سبعین
ایرادا علی السید المذكور و الله ولی الامور. تم المجلد الاول علی
ید مؤلفه محمد بن سلیمان الطیب التنکابنی فی شهر شعبان
المعظم من شهور سنة ۱۲۷۸ و یتلوه فی المجلد الثاني تفسیر آیه
الامانة.
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۶۲۱-۱۴/۷۱
آغاز: برابر؛ انجام: و قد کتبت تعلیقه ایضا علی رساله الکبری
للسید الشریف مسماة باغلاط الکبری ذکرت فیها ازید من سبعین
ایرادا علی السید المذكور و الله ولی الامور. تم المجلد الاول علی
ید مؤلفه محمد بن سلیمان الطیب التنکابنی فی شهر شعبان
المعظم من شهور سنة ۱۲۷۸ و یتلوه فی المجلد الثاني تفسیر آیه
الامانة.
۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۲۸۱
آغاز: برابر؛ انجام: و يمكن آن بوجه بوجه الاخر من شهور سنه
۱۲۸۱
خط: نسخ، کا: محمد حسین طیب طالقانی، تا: ۱۲۸۱ق [الفبائی: -]
[۵۲۱]
۴. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۵۹
آغاز: الحمد لله الذي كتب في طروس العوالم سطور الوجدانية و
حقق في صفائح صحائف افئدة الازكياء الاكامل دروس الفردانية؛
انجام: و اما الخيل المسومة الوارد في التنزيل فليل انها المعلمة
بعلامات ماخوذة من السماء و هي العلامة و قيل هي الحساب و
قيل هي الراعية هذا آخر ما اردنا ذكره
جلد سوم از كتاب؛ خط: نسخ نازيبا، کا: طالقانی، علی بن علی
اکبر، تا: ۱۷ محرم ۱۲۸۸ق؛ واقف: عباس آقا، ۱۲۹۰ق؛ جلد:
تیماج، ۹۵گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۲۱×۱۷سم [ف: ۱۴۶-]
۵. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۸۱۶/۱
آغاز: برابر؛ انجام: و کتبت تعلیقه ایضاً علی رساله الکبری للسید
الشریف مسماة باغلاط الکبری ذکرت فیها ازید من سبعین ایراد
علی السید المذكور و الله ولی الامور، تم.
خط: نستعلیق شکسته، بی کا، تا: شوال ۱۲۸۹ق؛ مصحح؛ ۱۶۲گ
(۱۱-۱۷۲)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶/۵×۱۳سم [ف: ۳۲-۵۴۳]
۶. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۲۸۸/۱
آغاز: و لو قلت ان الموجود و المعدوم متباينان و بين نقيضها تباین
کلی قلنا اللا موجود و اللا معدوم یصدقان علی الموجود بنحو ما
مر ...
جلد اول؛ خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۸۹ق؛ افتادگی: آغاز؛ جلد:
تیماج، ۱۶۵گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۲×۱۷سم [ف: ۲۰۳-]
۷. چالوس؛ امام صادق؛ شماره نسخه: ۱۶۰
آغاز: برابر؛ انجام: و کتبت تعلیقه ایضاً علی رساله الکبری
للسید الشریف مسماة باغلاط الکبری ذکرت فیها ازید من سبعین
ایرادا علی السید المذكور و الله ولی الامور. تم المجلد الاول علی
ید مؤلفه محمد بن سلیمان الطیب التنکابنی فی شهر شعبان
المعظم من شهور سنة ۱۲۷۸ و یتلوه فی المجلد الثاني تفسیر آیه
الامانة.
۸. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۴۶۰۹/۳
آغاز: برابر؛ انجام: ازید من سبعین ایرادا علی السید المذكور و الله
ولی الامور.
خط: نستعلیق، کا: طالقانی دیزانی، عبدالکریم، تا: دهه دوم جمادی
الثانی ۱۳۰۷ق؛ جلد: تیماج، ۴۸ص (۲۵-۷۲)، ۱۶ سطر (۱۲×۱۶)،
اندازه: ۲۳×۱۸سم [ف: ۱۴-۳۵۳۹]
۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۸۸۸۲
آغاز: برابر
خط: نستعلیق، کا: میرزا موسی بن محمد پزشکی تنکابنی، تا:
۱۳۴۳ق، جا: سلیمان آباد؛ افتادگی: انجام؛ نسخه را کاتب به
فرزندش میرزا علی رضا بخشیده؛ جلد: مقوایی، ۷۸گ، اندازه:
۱۷/۵×۲۲سم [ف: ۲۳-۶۶]
۱۰. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۸۳۵
بی کا، بی تا؛ خریداری از محمد حسن نخعی مازندرانی [رایانه]
۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۶۷۳ ض
بی کا، بی تا [د.ث. مجلس]

● مشکلات العلوم / متفرقه / عربی

muškilāt-ul 'ulūm

امام الحرمین همدانی، محمد بن عبدالوهاب، - ۱۳۰۳ ؟
قمری

emām-ol-harameyn-e hamedānī-mohammad ebn-e
'abd-ol-vahhāb (- 1886)

پاسخ پرسش‌هایی است در تفسیر و شرح احادیث و فقه و
ادبیات و ریاضیات و جز اینها، پاسخ‌های این کتاب با استدلال و
مفید می‌باشند. نام کتاب در سرآغاز مؤلف نیامده است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۴۶۳۷/۲

آغاز: الحمد لله الذي يجب السائل و الصلاة و السلام علی محمد
افضل الاخر و الاوائل

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ محشی از مؤلف؛ جلد: تیماج، اص
(۲۴پ)، اندازه: ۱۱×۱۵سم [ف: ۱۲-۲۰۵]

● مشکلات فصوص الحکم / عرفان و تصوف / فارسی

moškelāt-e fosūs-ol hekām

وابسته به: فصوص الحکم = الفصوص؛ ابن عربی، محمد بن علی
(۵۶۰-۶۳۸ق)

در بیان اشکالاتی که به فصوص الحکم شده است. در دو
«فصل»: فصل اول در ذکر اعتراضاتی که به وحدت وجود تعلق

فهرستگان: نسخ‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد بیست و نهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276267

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳